

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 K 000639 18 Kž 2
Sarajevo, 20.03.2019. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sonje Radošević kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i Slavka Pavlovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mevlide Šeta kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog A.S., zbog produženog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branitelja optuženog A.S., izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 000639 18 K 2 od 26.10.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 20.03.2019. godine, u prisustvu federalnog tužitelja Vlade Miškovića, optuženog A.S. i njegovog branitelja, advokata R.F., donio je

R J E Š E N J E

Žalba branitelja optuženog A.S. se uvažava, pa se presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 000639 18 K 2 od 26.10.2018. godine ukida i u ovom predmetu određuje održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 000639 18 K 2 od 26.10.2018. godine optuženi A.S. je oglašen krivim za produženo krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), pa ga je sud, uz primjenu navedenih zakonskih odredaba i članova 41., 42., 43. i 49. KZ FBiH, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina. Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) optuženi A.S. je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka, o čijoj visini će sud donijeti posebno rješenje i da plati paušal sudu u iznosu od ... KM, sve u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio branitelj optuženog A.S., advokat R.F. iz Tuzle, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, s prijedlogom da se prvostepena presuda preinači i optuženi oslobodi od optužbe, odnosno da se

prvostepena presuda ukine i održi pretres pred drugostepenim sudom. U žalbi je tražio da optuženi i njegov branitelj budu obavješteni o sjednici vijeća.

Zamjenik Glavnog kantonalnog tužitelja je podnio odgovor na žalbu branitelja optuženog kojim je osporio sve navode iz te žalbe i predložio da se ista odbije kao neosnovana, a tražio je da nadležni tužitelj bude obavješten o sjednici vijeća drugostepenog suda.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T03 0 KTKZ 0006010 18 2 od 10.12.2018. godine predložila da se žalba branitelja optuženog A.S. odbije kao neosnovana i pobijana presuda potvrdi.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana u skladu sa članom 319. ZKP FBiH, branitelj optuženog je izložio žalbu, te izjavio da ostaje kod svih navoda i prijedloga iz žalbe. Optuženi A.S. je izjavio da prihvata navode svog branitelja te dodao da nije preduzimao radnje kojima bi oštetio S. d.d. Tuzla jer je zalagao i svu svoju imovinu za obezbjeđenje kredita da bi obezbjedio rad društva. Federalni tužitelj je izjavio da ostaje u cijelosti kod navoda i prijedloga iz podneska od 10.12.2018. godine.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, pa je, imajući u vidu i navode iz podnesenih odgovora na žalbe, odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH branitelj optuženog u žalbi navodi da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. U vezi sa ovom žalbenom tvrdnjom branitelj optuženog u žalbi ukazuje da je prvostepeni sud prilikom donošenja pobijane presude propustio dati razloge o odlučnim činjenicama i da nije imao u vidu, u odnosu na tačku 1. izreke presude, vrijeme kada se sve događalo i da je optuženi sve činio da se poboljša poslovanje privrednog društva S. d.d. Tuzla. U žalbi naglašava da je pomenuto privredno društvo bilo u teškoj finansijskoj situaciji i da se stoga nastojalo da iznos kredita koji je podigao S. d.d. Tuzla ne bude vraćen drugoj banci pa je došlo do prebacivanja novca na račun preduzeća A. d.o.o. Tuzla o čemu su se izjasnili i ispitani svjedoci, a što slijedi i iz materijalne dokumentacije, te ukazuje da je za osiguranje kredita, pored ostalog, dostavljeno i pet mjenica optuženog, što sve upućuje na zaključak da je sve učinjeno da bi se poboljšalo poslovanje S. d.d. Tuzla i da optuženi nije postupao suprotno interesima društva, o čemu je prvostepeni sud propustio dati razloge.

U obrazloženju svoje presude (strana 25. pasus četvrti, strana 26. pasus prvi i strana 28. pasus prvi i drugi), kao razlog zbog čega nalazi da je optuženi A.S. radnjama opisanim u tački 1. izreke pobijane presude ostvario obilježja krivičnog djela za koje je oglašen krivim, prvostepeni sud navodi to što je optuženi iskoristio svoj službeni položaj što je i htio i da je postupao suprotno odredbi člana 65. stav 1. alineja 7. i stav 3. Statuta društva, iako je znao da nema nikakvih obaveza uplate novčanog iznosa privrednom društvu A. d.o.o. Tuzla, dana godine, kao direktor privrednog društva S. d.d. Tuzla potpisao virtmanski nalog (zajedno sa T.Š.) bez prateće dokumentacije i sa računa S. d.d.

Tuzla navedenim nalogom prenio na privredno društvo A. iznos od KM sa svrhom uplate avansa za robu, te na taj način privrednom društvu A. čiji je osnivač, vlasnik i direktor pribavio imovinsku korist u navedenom iznosu. Pri tome, prvostepeni sud nalazi da su u to vrijeme obje firme (S. d.d. Tuzla i A. d.o.o. Tuzla) poslovale preko privrednog društva A. jer je u to vrijeme S. već bio kreditno zadužen i da bi ta sredstva sačuvali, novac S. su prebacili na račun A. Prvostepeni sud nalazi da je u to vrijeme bio blokiran račun S. d.d. Tuzla tako da su oba privredna društva poslovala preko računa A., čiji je vlasnik i osnivač bio optuženi A.S. i istovremeno direktor oba privredna društva. Također, prvostepeni sud navodi da iz iskaza ispitanih svjedoka, a prije svega iskaza članova Nadzornog odbora, proizilazi da je u vrijeme kada je iznos od ... KM virmanskim nalogom prebačen na firmu A., u tom periodu navedeno privredno društvo vršilo nabavku sirovina za rad S.

Dakle, prvostepeni sud svoj zaključak da je optuženi A.S., preduzimajući radnje opisane u tački 1. izreke presude, postupao suprotno interesima službe temelji na činjenici da je optuženi znao da u vrijeme potpisivanja virmanskog naloga S. nema nikakve obaveze novčanog avansa prema A. i da taj virmanski nalog nije imao nikakvu prateću dokumentaciju. Međutim, polazeći od činjeničnog opisa krivičnog djela u tački 1. izreke, za koje je optuženi pobijanom presudom oglašen krivim treba ukazati da se optuženom ne stavlja na teret to što potpisani virmanski nalog nije imao prateću dokumentaciju. Optuženom je stavljeno na teret da iskorištavanjem svog službenog položaja i ovlaštenja svoju dužnost nije obavljao savjesno i u najboljem interesu društva, pa je stoga bilo nužno dati odgovor na pitanje da li je postupanje optuženog na opisani način bilo u interesu privrednog društva S. d.d. Tuzla što je bitno za zaključak da li je optuženi učinio krivično djelo iz tačke 1. izreke presude. Naime, radnja iskorištavanja službenog položaja ili ovlaštenja od strane odgovorne osobe, za što je optuženi A.S. i oglašen krivim pobijanom presudom, podrazumijeva da je optuženi kao odgovorna osoba preduzimao radnje koje su u okviru njegovih ovlaštenja ali da to nije činio u interesu službe nego da bi na taj način pribavio sebi ili drugome kakvu korist ili da bi drugome nanio kakvu štetu ili teže povrijedio prava drugog. Potrebno je da se pri preduzimanju te radnje službena osoba nije rukovodila interesima službe već da je svoju odluku zasnovala na interesima nekog drugog.

Dakle, za zaključak da je optuženi svojim radnjama preduzetim na način opisan u tački 1. izreke presude ostvario obilježja krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, za koje je i oglašen krivim pobijanom presudom, nije dovoljno to što je optuženi znao da nema nikakvu obavezu uplate avansa privrednom društvu A. d.o.o. Tuzla ili što za takvu uplatu nije imao odgovarajuću prateću dokumentaciju, kako to zaključuje prvostepeni sud. U konkretnom slučaju je bilo potrebno utvrditi da li je tako postupanje optuženog u to vrijeme bilo protivno interesima privrednog društva S. d.d. Tuzla. Međutim, prvostepeni sud, u pobijanoj presudi nije dao nikakve razloge o toj odlučnoj činjenici. S obzirom na navedeno, ovaj sud nalazi da se osnovano žalbom branitelja optuženog A.S. ukazuje da pobijana presuda nema razloge o navedenim odlučnim činjenicama i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Branitelj optuženog u žalbi ističe da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka i u odnosu na tačku 2) izreke pobijane presude. S tim u vezi u žalbi navodi da

je optuženi A.S. pri zaključivanju ugovora o kreditu između H.A.A.B. i A. d.o.o. Tuzla na iznos od KM kao sredstvo obezbjeđenja za ovaj kredit, pored toga što su založene nekretnine i pokretne stvari S. d.d. Tuzla koristio i mjenice optuženog A.S., da je predmetni kredit podignut za potrebe S. d.d. Tuzla jer on nije mogao podići kredit zbog svog stanja likvidnosti, a novac mu je bio potreban za nabavku sirovina. Kako branitelj optuženog navodi u žalbi, za predmetni kredit postoji i odluka Nadzornog odbora broj ... od godine, koju je potpisao predsjednik Nadzornog odbora O.M. i koji je znao šta potpisuje, dok iz nalaza vještaka finansijske struke slijedi da je dio sredstava od podignutog novca iskorišten za potrebe S. d.d. Tuzla (uplate robe, cesija, doprinosa koje je dugovao S. d.d. Tuzla). Prema stavu branitelja, sama činjenica da je svojom imovinom garantovao vraćanje kredita ukazuje na to da optuženi svojim postupanjem nije prouzročio nikakvu štetu, nego upravo to predstavlja povoljnost za S. d.d. Tuzla, koji je ustvari podigao kredit preko drugog pravnog lica zato što mu banka nije odobravala podizanje kredita. Sve navedeno, prema navodima u žalbi ukazuje da je optuženi postupao u najboljem interesu privrednog društva, što je prvostepeni sud propustio ocijeniti, pa pobijana presuda ne sadrži razloge o tim odlučnim činjenicama.

Ovaj sud nalazi da su ovi žalbeni prigovori branitelja optuženog osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud, na osnovu ocjene izvedenih dokaza, utvrdio da postoje odluke Nadzornog odbora o zalaganju nekretnina S. d.d. Tuzla o kojima su se izjašnjavali i članovi Nadzornog odbora, da je na odluci broj ...od ... godine potpis predsjednika Nadzornog odbora O.M., ali da članovi Nadzornog odbora nisu znali da donose odluku o davanju saglasnosti za zalaganje nekretnina S. d.d. Tuzla za kredit privrednom društvu A. d.o.o. Tuzla pod brojem od ...godine i da je optuženi iskorištavanjem svog službenog položaja članove Nadzornog odbora doveo u zabludu da donesu navedenu odluku. Prvostepeni sud također zaključuje da članovi Nadzornog odbora nisu znali da je A. d.o.o. Tuzla zaključio ugovor o kreditu od ... godine na iznos od ... KM, gdje su također kao sredstvo obezbjeđenja založene nekretnine S. d.d. Tuzla, a da je na osnovu uvida u izvršne spise Općinskog suda u Tuzli broj Ip - .../04 i Ip -.../04 utvrdio da je odluke o zalaganju nekretnina (za kredite koji su navedeni u tačkama 2a) i 2b) optužnice) donio optuženi kao direktor S. d.d. Tuzla koje su priložene kao osnov za uknjižbu hipoteke na nekretninama. Kako je optuženi, kao direktor, mogao raspolagati iznosom od 15% knjigovodstvene vrijednosti imovine, prema navodima prvostepenog suda u pobijanoj presudi, za odluku o zalaganju nekretnina i imovine iz tačke 2. izreke nije mu ni trebala odluka Nadzornog odbora. Na osnovu navedenog, prvostepeni sud zaključuje da je optuženi radeći kao direktor S. d.d. Tuzla iskoristio svoj službeni položaj jer je znao da A. ima dug prema S. d.d. Tuzla i da je u postupku zaključenja ugovora o kreditima odobrio da se kao garancija vraćanja kredita založe nekretnine i pokretne stvari S. d.d. Tuzla prouzročivši na taj način štetu S. d.d. Tuzla, jer ga je doveo u situaciju da garantuje vraćanje kredita drugog pravnog lica i da je postupao suprotno odredbama člana 65. stav 1. alineja 1. i stav 3. Statuta S. d.d. Tuzla.

Najprije treba istaći da iz činjeničnog opisa krivičnog djela, iz tačke 2. izreke, za koje je optuženi pobijanom presudom oglašen krivim slijedi da optuženom nije stavljeno na teret da je on iskorištavajući svoj službeni položaj doveo u zabludu članove Nadzornog odbora da donesu ranije navedenu odluku o odobravanju hipoteke nad imovinom S. d.d.

Tuzla, kako to prvostepeni sud navodi u pobijanoj presudi. Međutim, obzirom na nespornu činjenicu da je Nadzorni odbor donio ranije navedenu odluku o zalaganju nekretnina S. d.d. Tuzla za predmetne kredite i da takva odluka postoji, prvostepeni sud se u pobijanoj presudi bio dužan izjasniti od kakvog značaja je za odlučivanje u konkretnom krivičnom predmetu to što je Nadzorni odbor S. d.d. Tuzla donio odluke kojima se odobrava založno pravo na nekretninama i pokretnim stvarima S. d.d. Tuzla, pa sve i ako nije bilo potrebno da Nadzorni odbor donosi odluke o raspolaganju tim nekretninama i da je to mogao činiti optuženi kao direktor. Kako pobijana presuda o tim odlučnim činjenicama ne sadrži razloge, osnovano se u žalbi branitelja optuženog tvrdi da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Nadalje, u pobijanoj presudi prvostepeni sud navodi da je optuženi iskoristio svoj položaj, odnosno da su njegove radnje u suprotnosti sa interesima službe i interesima privrednog društva S. d.d. Tuzla i da je povrijedio odredbu člana 65. stav 1. alineja 7. i stav 3. Statuta S. d.d. Tuzla koja predviđa da direktor osigurava zakonitost u poslovanju društva i da je dužan obavljati svoje dužnosti savjesno i u najboljem interesu društva, a da je njegovo postupanje suprotno interesima službe.

Međutim, prvostepeni sud je propustio određeno se izjasniti zašto nalazi da su radnje optuženog koje je preduzeo suprotne interesima službe privrednog društva S. d.d. Tuzla i u čemu bi se to ogledalo, imajući u vidu da iz razloga pobijane presude slijedi da ni za prvostepeni sud nije bilo upitno da su računi S. d.d. Tuzla zbog teške finansijske situacije bili blokirani, te da je S. d.d. Tuzla nabavljao robu za potrebe proizvodnje preko privrednog društva A. d.o.o. Tuzla. Također, treba imati u vidu da iz stanja spisa slijedi da su tačni žalbeni navodi branitelja optuženog da je za obezbjeđenje predmetnih kredita optuženi predavao i svoje vlastite mjenice, te da je dio sredstava od tih kredita korišten i za potrebe S. d.d. Tuzla. O značaju navedenih činjenica i okolnosti prvostepeni sud se propustio izjasniti u pobijanoj presudi jer okolnost da je A. d.o.o. Tuzla imao stalan i značajan dug prema S. d.d. Tuzla, sama po sebi, ne upućuje na zaključak da je to što su pri zaključenju ugovora o kreditima između H.A.A.B. i A. d.o.o. Tuzla založene nekretnine i pokretne stvari S. d.d. Tuzla, u suprotnosti sa njegovim interesima. Iz tih razloga, pobijana presuda ne sadrži razloge ni o ovim odlučnim činjenicama, pa je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Iz navedenih razloga ovaj sud je uvažavanjem žalbe branitelja optuženog A.S., na osnovu člana 330. tačka a) ZKP FBiH, donio rješenje kojim je prvostepenu presudu ukinuo i, pošto je u ovom krivičnom predmetu presuda već jednom bila ukinuta, u skladu sa članom 325. stav 2. ZKP FBiH, određeno je održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Pošto je, povodom žalbe branitelja optuženog, prvostepena presuda ukinuta zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, ovaj sud nije bio u prilici da ispituje osnovanost žalbenih navoda branitelja optuženog koji se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i odluku o kazni.

Na pretresu koji će se održati pred ovim sudom, u skladu sa članom 332. stav 2. ZKP FBiH, dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka bit će prihvaćeni i pročitani.

Zapisničar
Mevlida Šeta,s.r.

Predsjednica vijeća
Sonja Radošević,s.r.